

SOOME KEELE ÕPETAMINE TEISE KEELENA

Ekspertosakonna juhataja,
peaspetsialist Leena Nissilä

OPETUSHALLITUS

Tallinn

17.3.2007

leena.nissila@oph.fi

Osaamisen ja sivistyksen asialla

SOOME KEEL TEISE KEELENA

- ◆ Kuulub õppeaine emakeel ja kirjandus alla
- ◆ Seda õpetatakse, kui õpilase emakeel ei ole soome, rootsi ega saami keel ja kui õpilase soome keele oskus ei vasta emakeelse keelekasutaja tasemele kõigil keeleoskuse osaaladel
- ◆ Seda õpetatakse osaliselt või täielikult õppeaine soome keel emakeelena asemel

SOOME KEEL TEISE KEELENA

- ◆ Õppekava alused on koostatud nii, et nädalatundide arv on sama kui õppeaines soome keel emakeelena
- ◆ Soome keel on nii õppimise objekt kui ka vahend
- ◆ Õpetus lähtub õpilase soome keele oskusest, mitte klassist, kus ta õpib

Immigrantide õpetuse eesmärk

- ◆ Soome keele õpetus teise keelena koos oma emakeele õpetusega tugevdab õpilase multikultuurset identiteeti ja paneb aluse funktsionaalsele kakskeelsele

OPETUSHALLITUS

Lõpueksamid

- ◆ **Eksaminand, kelle emakeel ei ole soome, rootsi ega saami keel, võib kohustusliku emakeele lõpueksami asendada muu eksamiga soome või rootsi keelest. Selle eksami nimi on soome/rootsi keel teise keelena**
- ◆ **Ka sünnipärane kurt või varases lapseeas kurdistunud eksaminand võib asendada kohustusliku emakeele eksami soome või rootsi keele teise keelena eksamiga**

OPETUSHALLITUS

Lõpueksam

- ◆ **Kui õpilane on gümnaasiumis õppinud õppeainet soome keel emakeelena, võib ta soovi korral teha eksami soome keelest teise keelena**
- ◆ **Kui õpilane on gümnaasiumis õppinud õppeainet soome keel teise keelena, võib ta soovi korral teha eksami soome keelest emakeelena**

OPETUSHALLITUS

Lõpueksam

- ◆ Õigust teha soome/rootsi keele eksamit teise keelena ei ole vaja lõpueksamikomisjonilt taotleda.
Registreerumisandmete saabumisel gümnaasiumidest kontrollib lõpueksamkomisjon rahvastikuregistrist eksaminandi osalemisõiguse (emakeel)

S2 lõpueksam

- ◆ Küpsuseksam, mis kontrollib nii keeleoskust kui ka õpioskusi
- ◆ Sooritatakse täies mahus emakeele ja kirjanduse eksami esimesel päeval
- ◆ Ei sisalda kuulamisülesandeid

ks. <http://www.minedu.fi/yo-tutkinto/suomtoikoe.html>

S2 lõpueksam

- ◆ osad:
 - kirjand (250 – 300 sõna)
 - teksti mõistmine (esseevastused)
 - kas 1) seletamisülesanne teksti põhjal, 2) kokkuvõte või 3) kommentaar
 - *produktiivne* lünktest või valikvastustega lünktest
- ◆ punktisumma on 209 punkti
- ◆ tagab edasiõppimisvõimaluse

SOOME KEEL TEISE KEELENA

- ◆ Soome keel teise keelena või võõrkeelena
- ◆ Soome keel on õppimise objekt ja vahend
- ◆ Hädavajalik info ja näitlikustamine
- ◆ Keeleteadmised ja keeleoskus
- ◆ Funktsionaalne õpetus
- ◆ Autentsus ja interaktiivsus
- ◆ Kas soome keel on raske või ainult teistsugune
- ◆ Ladusus, täpsus, komplekssus

OPETUSHALLITUS

KEELETEADMISED JA KEELEOSKUS

- ◆ **ÕPPIJAL ON
KAHESUGUSEID
TEADMISI**
 1. Deklaratiivsed
teadmised – oskab ise
seletada
 2. Protseduraalsed
teadmised - oskab ise
õigesti keelt kasutada

ÕPETAJA DIDAKTILINE VALIK

- ◆ 1. Arendatakse keeleteadmisi
 - seletatakse, ei kasutata
- ◆ 2. Arendatakse keeleoskust
 - ei seletata, kasutatakse
- ◆ 3. Arendatakse algul keeleteadmisi, seejärel keeleoskust
 - kõigepealt seletatakse, siis kasutatakse
- ◆ **4. Arendatakse kõigepealt keeleoskust, seejärel keeleteadmisi**
 - **kõigepealt harjutatakse, siis seletatakse**

ÕPETAMISE JÄRJEKORD

- ◆ Juhuslik esinemine
- ◆ Fraaside kasutamine
- ◆ Tutvustus ja esmaanalüüs
- ◆ Aktiivne kasutamine
- ◆ Süsteemi tähendusanalüüs
- ◆ Aktiivne kasutamine
- ◆ Süsteemi kordamine

Miks nii?

Sest keeleteadmised ei muutu
automaatselt keeleoskuseks!

HINDAMINE JA RAAMDOKUMENT

- ◆ Euroopa nõukogu avaldas 2001. aastal keeleõppe raamdokumendi Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment
- ◆ Raamdokumendi eesmärk on luua Euroopa keeleõpetusele ja keeleoskuse hindamisele ühised, kaasaegsed alused
- ◆ Raamdokument sisaldab keeleoskustasemetete kirjelduse, mida võib kasutada nii eesmärkide seadmisel kui hindamise ja enesehindamise vahendina

OPETUSHALLITUS

HINDAMINE JA RAAMDOKUMENT

- ◆ Raamdokumenti kasutatakse Soomes nii kooliameti keeleeksamitel kui riigiametnike keeleeksamitel: algtasemed on A1 ja A2, iseseisva keelekasutaja tasemed on B1 ja B2 ja vilunud keelekasutaja tasemed C1 ja C2
- ◆ Keeleoskustasemed otsustati kasutusele võtta võõrkeele, teise kodumaise keele ning soome/rootsi keele kui teise keele põhikooli ja gümnaasiumi õppekavade aluste koostamisel
- ◆ Õppekavade alustes on kasutusel kümme taset ehk A1.1, A1.2, A1.3, A2.1, A2.2, B1.1, B1.2, B2.1, B2.2 ja C1.1

HEA KEELEOSKUSE KRITEERIUMID

◆ PÕHIKOOL

keeleoskuse tase 9. klassis

B1.1 – B1.2

◆ GÜMNAASIUM

keeleoskuse tase gümnaasiumi lõpus
B2.2.

teksti ja kõne mõistmine B2.2

kirjutamine B2.1

OPETUSHALLITUS

HINDAMINE

- ◆ Hinnatakse nii edasijõudmist kui keeleoskust
- ◆ Töötamise hindamine
- ◆ Tagasiside peab olema küllaldane ja mitmekülgne
- ◆ Õpilane saab tegelikkusele vastava pildi oma keeleoskusest
- ◆ Hindamise kriteeriumid

MIDA RAAMDOKUMENT ANNAB?

- ◆ Raamdokument garanteerib, et hindamine lähtub eesmärkidest
- ◆ õpetuse järjepidevus
- ◆ koostöö
- ◆ Raamdokument garanteerib hindamistulemuste võrreldavuse
- ◆ Riiklik standard

KEELE ÕPPIMISEST

- ◆ **Keeleoskus**
- ◆ **Arusaam keele õppimisest**
- ◆ **Lähima arengu tsoon**
- ◆ **Vaikne periood**
- ◆ **Kolmas ruum**
- ◆ **Automatiseerumine**
- ◆ **Koodivahetus**

OPETUSHALLITUS